

เทศน์เช้า วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันพระ วันพระนี้ชาวพุทธเราให้ทำบุญกุศลไว้ แม้แต่ทำบุญกุศลนะ ว่าทำบุญอยากได้บุญ แล้วว่าทำบุญแล้วไม่ได้บุญ เกิดมาทุกข์ยากมาก ชีวิตนี้เกิดมาทุกข์ยากมาก อยากได้บุญกุศล แล้วว่าทำบุญแล้วว่าได้บุญมากๆ เราคิดกันเองใจว่าเป็นบุญ เราคิดว่าเราทำแล้วได้ต้องสิ่งตอบแทน ความตอบแทนนั้นนะ บุญมันจะให้ผลต่อเมื่อมันเป็นโอกาสวาสนา เวลาทำธุรกิจทำอะไรต่างๆ โอกาสวาสนาของคนมันไม่เหมือนกัน ใ้ันมันเป็นบุญเก่า บุญเก่าบุญใหม่

แต่บุญใหม่ในปัจจุบันนี้ บุญในปัจจุบันนี้ทำให้เราสบายใจก่อน ถ้าสบายใจก่อน ใจเราสบายไปโอกาสต่อไปข้างหน้า โอกาสต่อไปข้างหน้านะ แต่คนเราเหรียญมี ๒ ด้านตลอด คนทำทั้งความดีและความชั่ว ทำความดีและความชั่วเพราะอะไร เพราะเราไม่มีสติสัมปชัญญะ เราถึงไปวัดกันไง เราไปเสียดละ ไปเสียดละทาน เสียดละเพื่ออะไร เพราะสิ่งนี้มันเป็นความตระหนี่ถี่เหนียว ทุกดวงใจ ธรรมชาติของคนนะของของเรา ยิ่งเป็นคนที่ยศรัทธาธรรม เขาไม่ใช่คนตระหนี่ถี่เหนียวนะ เขารู้จักรักษาสมบัติของเขา

สมบัติที่เราได้มาเราต้องรักษานะ เราต้องดูแลมัน ไม่ใช่ว่า อู๊ย เราเป็นคนมีบุญเราจะฟุ่มเฟือย ไม่ใช่ คำว่าตระหนี่ถี่เหนียว ตระหนี่ถี่เหนียวนี้มันยึดที่ใจ แต่การประหยัด การมัธยัสถ์ การดูแลรักษาสมบัติเราก็อีกเรื่องหนึ่ง แล้วนี้เราเสียดละนี้ออกไป เสียดละเพื่ออะไรละ เพื่อให้หัวใจมันได้ผ่อนคลายไป มันได้การกระทำนะ เราทุกข์เรายากนี้มันอัดอั้นตันใจ สิ่งนี้มันจะเปิดการกอดตันในหัวใจออกไป เห็นไหม การเสียดละอย่างนี้มันเพื่อบุญกุศลในปัจจุบันนะ

แต่บุญที่เราทำกันอยู่นี้ บุญที่เราได้มานี้ คุณติ การเกิดมาแล้วเป็นบุญกุศลนะ ถ้าเราไม่มีบุญกุศลเราไม่มาเกิดเป็นมนุษย์หรือ คุณติ การเกิดเป็นมนุษย์นะ แล้วเกิดเป็นมนุษย์ก็ไม่เท่ากัน มนุษย์เกิดมาก็ไม่เท่ากันนะ เกิดสูงเกิดต่ำ เกิดลุ่มๆ ดอนๆ การเกิดของมนุษย์นี้บุญกุศล เห็นไหม สิ่งที่ทำบุญกุศลแล้วเราเกิดมาแล้วนี้ ถ้าเรามีปัญญาขึ้นมา เรามีความไขว่คว้าขึ้นมา เราจะเอาบุญกุศลที่มากไปกว่านี้ไง บุญกุศลเป็นอริยทรัพย์ เห็นไหม คุณติ เราจะมาประพฤติปฏิบัติกัน

วัดต่างๆ ไปเขาก็ทำบุญกุศลกันเป็นพิธีกรรมนะ แล้วก็พยายามดึงคนเข้าวัดเป็นเรื่องของ
สังคม สังคม คุณิ อย่างนี้มันเป็นการไหว้วานกัน เป็นการช่วยเหลือเจือจานกันได้ มันเป็นอามิสใจ
แต่ถ้าเป็นบุญจริงๆ ขึ้นมานี้ บุญเกิดจากใจขึ้นมานี้ เรานั่งสมาธิภาวนาขึ้นมา มันเป็นของของเรา
นะ ไม่มีใครทำแทนใครได้เลย คุณเจ็บไข้ได้ป่วยใครแทนใครได้ เวลาเราเห็นคนอื่นเจ็บไข้ได้ป่วย
เราก็ได้แต่ปลอบใจกัน เห็นไหม เวลาเราเจ็บไข้ได้ป่วยถ้าเราไม่เข้มแข็งของเรา เราไม่รักษาของเรา
เราไม่มีจุดยืนของเรา เราป่วย ๒ คนนะ ใจก็ป่วย กายก็ป่วย เรื่องของการป่วยร่างกายมัน
เสื่อมสภาพเป็นธรรมดา

หัวใจไม่เคยแก่เนาะ หัวใจคนเราไม่เคยแก่หรอก ตั้งแต่เกิดมามีอย่างนี้ แก่แต่ขนาดไหนมัน
ก็ยังกระชุ่มกระชวยของมันอยู่อย่างนั้นนะ เห็นไหม หัวใจมันไม่เคยป่วย ถ้าหัวใจไม่เคยป่วยมันก็
ไม่เจ็บไม่ไข้ แล้วเราไม่เข้าใจในสังขารมันก็เจ็บไข้เข้าไปอีก มันก็อ่อนแอไปกับเขา มันก็อ่อนแอ
ไปกับร่างกาย พออ่อนแอไปกับร่างกายโรคภัยไข้เจ็บมันก็ยังกดทับเราเข้าไปใหญ่ ให้มันป่วยคน
เดียว ให้ร่างกายมันป่วยเป็นธรรมชาติของมัน ร่างกายนี้มันต้องเจ็บไข้ได้ป่วยเป็นธรรมดา ร่างกาย
นี้เป็นเรือนร่างของโรค มันมีโรค ธรรมชาติมันมีโรคอย่างนั้น ถึงไม่มีอะไรเลยมันก็จะชราภาพไป
เป็นธรรมดา

แต่หัวใจนี้มันไม่ธรรมดานะ หัวใจนี้เวลาทุกข์มันสุขขนาดไหนก็แล้วแต่ พอมันตายไปนี่
เห็นไหม มันเป็นอนัตตา ความทุกข์เกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับไป พอดับไปก็ทุกข์อีกๆ เห็นไหม มัน
หมดไปไหม? มันจะสิ้นสุดไปไหม? มันไม่สิ้นสุดไปหรอก เห็นไหม ถ้าเราทำความเข้าใจ นี่
ถ้าเราทำความเข้าใจๆ มันต้องมีอะไร มันต้องมีสติสัมปชัญญะ เราก็เข้าใจเป็นบุญ บุญคือการ
นอนเป็นนอนไม่ว่า ขอนไม่ว่ามันนี่กว่าบุญ มันไม่ต้องทำอะไรเลยอยู่เฉยๆ เป็นบุญใจ

นี่ก็เหมือนกัน สักแต่ว่าทำ สักแต่ว่าเฉยๆ ไม่มีสติสัมปชัญญะ ไม่เคยตั้งสติขึ้นมา ไม่เคย
รักษาตัวเองเลย บุญเป็นอย่างนั้นหรือ เราคิดว่าบุญมันคือการสะดวกสบายไข้ไหม บุญคือการ
นอนเหมือนนอนไม่ว่าไข้ไหม บุญคือมันลอมมาจากฟ้าใจ แล้วนั่งสมาธิภาวนาก็ให้มันลอมมาจากฟ้า
ใจ ไม่ตั้งสติกัน ไม่มีการกระทำกันเลย ไม่มีการตั้งสติ เคนจกรรม นั่งสมาธิภาวนา

การเคนจกรรม นั่งสมาธิภาวนา เหมือนเราตม้นั้นนะ เรามีหน้าที่รักษาไฟ น้ำมันต้องเดือด
แน่นอน เราตั้งสติของเราไว้ นี่อาการของใจ การกระทำนี้เป็นอาการหมด เป็นกิริยาของใจ กิริยานี้
การกระทำขึ้นมาเพื่ออะไร เพื่อเข้าไปถึงตัวของใจ ถ้าตัวของใจมันอิมเต็มของมัน เห็นไหม คุณิ

มันพร่องอยู่เป็นนิจความรู้สึกนี้ คูลิ มันคิดตลอดเวลา มันหิวโหยตลอดเวลา มันหิวยิ่งกว่าการกินทางปากนะ กินทางปากถ้ามันอิ่มแล้วมันก็เต็มนะ แต่หิวนี้มันหิวตลอดเวลา มันไม่เคยอิ่มเต็มเลย

แต่ทำสมาธิมันอิ่มเต็ม ถ้าสมาธิอิ่มเต็ม มันอิ่มเต็มของมันมันถึงเป็นสมาธิได้ ถ้าเป็นสมาธิได้ นี่ความสุขอย่างนี้ แล้วมันเกิดจากอะไร มันเกิดจากการขวนขวาย เกิดจากความเพียรชอบ เกิดจากการตั้งสติ มันไม่ได้เกิดจากบุญแบบนอนแบบขอนไม้หรือก เราเข้าใจว่าบุญคือสะดวกสบายใจ คือสะดวกสบายใจได้มาง่ายๆ ก็ว่าเป็นบุญมันจะลอยมา มันจะจับยึดได้มีอมามันไม่เป็นเช่นนั้นหรือก แล้วเราก็คิดขึ้นมา เห็นไหม

คูลิ เรามีเข่าวปัญญาขึ้นมา ปัญญามันเกิดขึ้นมานี้ บุญมันเกิดตรงนี้นะ บุญมันเกิดด้วยการแยกแยะถูกแยกแยะผิด ถ้ามันเป็นความถูกความผิดปัญญามันจะเกิดขึ้นอย่างนี้ เข่าวปัญญามันเกิดขึ้นมา เรามองเหตุการณ์เหตุการณ์หนึ่ง คนคนหนึ่งจะมองเหตุการณ์ด้วยความพอใจ อีกคนคนหนึ่งมองเหตุการณ์สลดสังเวช อีกคนคนหนึ่งมองเหตุการณ์ด้วยไปแบกรับภาระมัน เห็นไหม แต่เราแยกแยะมัน สิ่งนี้มันเป็นธรรมชาติเป็นธรรมดาของมัน เป็นธรรมดาของมันนะ

คูลิ ความแปรสภาพเป็นธรรมดา สิ่งนี้เป็นธรรมดาของมัน ถ้าปัญญาเราทำทันแล้วเราแยกแยะได้ นี่ปัญญาแยกแยะได้มันเตือนสติใจ เตือนเราใจ เตือนเราให้เราหัดความรู้สึกเราเข้ามา ให้หัดความกังวล ให้หัดการแบกรับ ให้หัดการกดทับของกิเลส หัดเข้ามาในตัวของตัวเอง นี่ปัญญามันเกิดอย่างนี้ ถ้าปัญญามันเกิดอย่างนี้ นี่ปัญญาใครทำให้ได้ละ มันเป็นเข่าวปัญญาของเรา

ฟังเทศน์ว่าการ เห็นไหม สิ่งที่ไม่เคยได้ยินได้ฟัง... ได้ฟัง สิ่งที่ได้ยินได้ฟัง นี่ฟังทุกวัน มันตอกย้ำใจ ตะปูเรตอกย้ำไม่ตอกย้ำนี้มันคายตัวออกมา มันจะถอนออกมา เราตอกย้ำ ตอกย้ำ ตอกย้ำทุกวัน ฟังจนเข้าใจจิตจะผ่องแผ้ว จิตจะเกิดความใสสว่าง นี่ความผ่องแผ้วอันนั้นนะ นี่สิ่งที่อิ่มเต็มอันนั้นนะ อันนั้นมันเป็นของใครละ อันนั้นมันเป็นของเรา นี่การฟังเป็นการกระตุ้นความคิด เป็นการแยกแยะ เป็นการกระตุ้นให้หัวใจ มันได้กลับตัวใจ ไม่ใช่นอนจมอยู่อย่างนั้น

ทำใจเป็นขอนไม้ นะ อยู่กันเฉยๆ นี่สมาธิ สมาธิเฉยๆ สมาธิเหมือนขอนไม้ ขอนไม้ไม่มีความรู้สึกหรือก แล้วสติก็ไม่มี ทุกอย่างก็ไม่มี แล้วพอไปทำงาน เคนจงกรมก็ทุกข์ นั่งสมาธิก็ทุกข์ ตั้งสติก็ทุกข์ อู๊ย! มันวุ่นวายไปหมดเลย อู๊ย! อยู่เฉยๆ ดีกว่า อยู่เฉยๆ ดีกว่าก็ดูแบบขอนไม้ไง สมาธิเป็นอย่างนั้นใช่ไหม บุญเป็นอย่างนั้นใช่ไหม

บุญไม่เป็นอย่างนั้นหรือ เราเข้าใจกันผิด กิเลสมันคิดไง คิดว่าความสะดวกสบาย ความ อิ่มหนำสำราญนี้เป็นบุญ ไม่มีบุญเลย เพราะอะไร เพราะมันทำให้ร่างกายเจ็บไข้ได้ป่วยไป อิ่ม หนำสำราญ นี่กินอิ่มนอนอุ่นมันเพิ่มกิเลสทั้งนั้นนะ แต่เรามาตัดทอนมัน เห็นไหม มาขัดเกลา กิเลส ธรรมะนี้ เห็นไหม ชูดวงควัตรเป็นการขัดเกลากิเลส มันมือเดียว มันมือเดียวดำนั่งแล้วยัง ไม่ได้สมาธิตั้งใจ เราก็ต้องผ่อนคลายมันอีก ขัดเกลามันอีก ขัดเกลามัน ทำความสะอาดมัน ผ่อน มันอีก ลดมันอีก ลดมันไป แล้วทางโลกก็ทำไม่ได้ อย่างนี้เป็นการทุกข์ เห็นไหม ไม่ใช่บุญแล้ว อู๊ย! ทำไมต้องทรมานร่างกาย

ก็ทรมานกิเลสนะ ไม่ได้ทรมานเรา นี่ไอ้สังขารชาตินี้ร่างกายนี้แปรสภาพเป็นธรรมคา การชราภาพเป็นเรื่องธรรมดา กาลเวลาเปลี่ยนไปเป็นธรรมดา ทุกอย่างเป็นธรรมดาเลย แล้ว เกิดขึ้นมาแล้วมันก็วนไปตามกระแส ขึ้นขึ้นแล้วจบลงท้ายโดยที่ไม่มีอะไรติดมือไปเลย เกิดมา เสียชาติเกิด เกิดมาเปล่าๆ ปฏิบัติกันเปล่าๆ ทุกอย่างเปล่าๆ โดยไม่มีอะไรติดไม้ติดมือไปเลย

ติดไม้ติดมือนี้คือบุญลาภฐฐาน ติดหัวใจไปไง ติดหัวใจๆ มันได้ประสบการณ์อะไร หัวใจ มันได้ความสุขอย่างไร หัวใจมันรับรู้อะไรขึ้นมาบ้าง อริยทรัพย์เป็นอย่างไร อริยทรัพย์ที่เขากำกัน ทรัพย์ที่เป็นแบงก์เป็นกระดาษนี่ พอลดค่าเงินบาททีหนึ่ง เวลาค่าเงินมันเปลี่ยนแปลงทุกซักร้อนกัน ไปหมดเลย

แต่ทรัพย์จากภายในที่ไม่มีใครไปลดมันได้หรือ มันเป็นอกุปปธรรม มันเป็นของคงที่ใน หัวใจ มันอยู่ที่ไหน แล้วทรัพย์สมบัตินี้มันอยู่ที่ไหน แล้วมันเกิดมาได้อย่างไร ก็มันเกิดมาจากไอ้ ใจโลเลนี้ เกิดมาจากไอ้สับสนคลุกคลานนี้ เกิดจากไอ้ขอนไม้นี้ ไอ้ใจที่เป็นขอนไม้ไม่ทำอะไรกัน เลย นอนแช่อยู่นั่นนะ

จิตมันแช่กับกิเลส แช่กับความโลภ ความโกรธ ความหลง แช่กับความไม่รู้เรื่องไฉน แล้ว กระทบขึ้นมาทีนี้กิเลสมันเป็นอย่างนั้น กิเลสทำอะไรไม่ได้เลย ทุกอย่างเป็นเรื่องลำบากลำบากไป หมดเลย สติก็เป็นเรื่องลำบาก ปัญญาที่เป็นเรื่องลำบาก การกระทำก็เป็นเรื่องลำบาก การกระทำ บุญกุศลก็เป็นเรื่องลำบาก ขนาดทำอย่างนี้ลำบากนะ แล้วนั่งเฉยๆ ลมเข้า-ลมออก นี่กำหนดนี่ก็ ลำบาก อะไรก็ลำบากไปหมดเลย แต่นอนจมกับกิเลสสบาย นี่มันถึงจะไม่ทำอะไรติดไม้ติดมือเรา ไปกันเลย แล้วก็ไม่มีอะไรเลย

แล้วมรรคมันมีความเพียรชอบใช้ใหม่ มรรค ๘ มีความเพียรชอบใช้ใหม่ ความเพียร ความอดุสาหะ มีไว้ทำไม แล้วมันอยู่ในมรรค ๘ ความเพียรชอบ งานชอบ แล้วงานมันชอบใหม่ งานทำมาหากินกิจการของโลกเขา ชอบของการหาเลี้ยงครอบครัว งานชอบของนักบวช นักพรต การชอบของความสงบของใจ ชอบของใคร แล้วความชอบของปัญญาที่มันเกิดขึ้นในหัวใจมันความชอบของใคร นี่งานชอบ นี่มรรคหยาบ มรรคละเอียด นี่มันไม่เข้าใจกัน มันไม่รู้จักอะไรเลย อะไรก็มากดทับๆ อยู่ แยกแต่ธรรมะรู้จักกันไปหมดเลย รู้อะไร? รู้โดยกิเลสไง เอามากดทับไว้ แล้วนอนหลับอยู่อย่างนั้นนะ

แล้วเกิดมาเปล่าแล้วก็ตายไปเปล่า ทั้งๆ ที่เกิดมามีอำนาจวาสนา เกิดมาเป็นชาวพุทธ เกิดมาเป็นนักบวช เกิดมาต่างๆ ได้เป็นนักรบรบกับกิเลสแล้วก็ไม่เคยทำอะไร ไม่ทำอะไรมันเลย ทำไม่ได้ ทำเป็นกิเลส ทำเป็นอัครกิลมถานุโยค ทำมันเป็นความอยาก อยากอะไร อยากคิดเป็นอะไร นี่หิวขึ้นมา หิวข้าวขึ้นมาเราก็กิน กินเป็นความอยากเป็นความผิด แล้วกินเข้าไปมันอึดขึ้นมามันผิดตรงไหน มันไม่ผิดหรอก คนมันไม่เข้าใจกันเอง ทำอะไรก็ไม่ได้ ทำอะไรก็ไม่ได้ แล้วไปนอนแช่กันอยู่นั่นละ ว่าสิ่งนั้นเป็นธรรม สิ่งนั้นเป็นธรรม มันไม่เป็นธรรมนะ

นี่ทาน สีล ภาวนา นี่สังคัมมองออกไปแล้วมันสังเวชไง คุณิ เขาทำบุญกุศลกัน เขามีมหรสพกรีกครั้น มีความสุขกันไป เพราะอะไร เพราะมันอบายมุข มันเป็นความเสื่อม สิ่งต่างๆ เป็นความเสื่อมทั้งหมดนะ ที่ทำกันอยู่เป็นความเสื่อม เสื่อมเพราะอะไร เสื่อมเพราะมหรสพ สมโภช นักเลงเที่ยวกลางคืน นักเลงการพนัน นักเลงสุรา นักเลงหมดแหละ แล้วมหรสพสมโภชนี้มีเสียงดังที่ไหนไปที่นั่น นี่คืออบายมุข นี่เป็นความเสื่อม แล้วศาสนาเอาความเสื่อมนี้มาเป็นจุดขาย แล้วพวกเราก็กินอยู่ในความเสื่อมอย่างนั้นหรือ เสื่อมสภาพนะ เสื่อมเงิน เสื่อมทอง เสื่อมร่างกาย เสื่อมหมดเลย

แล้วศาสนากลับมาสำนักปฏิบัติขึ้นมา นี่ เรากลับมาเพื่อสร้างสมของเรา กลับมาตั้งสติสมาธิภาวนาของเรา เราตั้งใจของเรามันเสื่อมไหม มันเป็นความเสื่อมอะไร มันเป็นการขัดเกลา กิเลสไง มันขัดแย้งกับความรู้สึกใจ ถ้าขัดแย้งกับความรู้สึกก็ไม่พอใจๆ แต่เวลาไปอยู่กับอบายมุขไปอยู่กับความเสื่อมสภาพนะชอบใจนัก

ศาสนามันพลิกกลับ พลิกกลับแล้ว สังคัมพลิกกลับไปแล้ว ทุกอย่างพลิกกลับไปหมดเลย โลกเป็นใหญ่ไม่ใช่ธรรมเป็นใหญ่ ธรรมเป็นใหญ่เราต้องกลับมาอย่างนี้ ธรรมเป็นใหญ่เราต้อง

กลับมาหาตัวเราเอง ตัวเราเองเท่านั้นนะ นี่สังคมจะเป็นสภาพแบบไหนก็แล้วแต่ชั้นน้ำของเราต้องสะอาด สังคมจะเป็นอะไรเรื่องของมัน ถ้าหัวใจของเราสะอาดขึ้นมา ชั้นน้ำของเราสะอาดขึ้นมา เราสะอาดชั้นหนึ่งมันก็ยังได้ใช้อีกชั้นหนึ่ง แล้วถ้าเกิดเขาเห็นคุณงามความดีต่างคนต่างทำ ชั้นทุกชั้นหรือน้ำในหัวใจทุกดวงใจมันเป็นน้ำที่ดีหมด สังคมจะร่มเย็นเป็นสุขไปโดยธรรมชาติเลย สังคมจะไปดูแต่ข้างนอก น้ำที่อื่นสกปรกน้ำของเรายิ่งสกปรกไม่เป็นไร ต้องให้น้ำสกปรกคนอื่นหายก่อน นี่ไงสภาวะกรรม กรรมของโลก โลกเป็นสภาวะแบบนี้

นี่เรื่องของทาน เรื่องของศีล เรื่องของสมาธิ เรื่องของภาวนา เราดูอย่างนั้น เราเข้าใจอย่างนั้น แล้วย้อนกลับมาดูใจเรา นี่วันพระ พระผู้ประเสริฐ คือผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน คือพุทธะ คือผู้รู้ ความรู้สึกในหัวใจ พระอันนี้สำคัญมาก แล้วถ้าเราปฏิบัติอุปัฏฐากพระอันนี้นะ ตั้งแต่พระนอกบ้าน พระในบ้านคือพ่อแม่ของเรา พระอรหันต์ของเรา แล้วพระในหัวใจของเรามันละเอียดเข้ามาเรื่อยๆ แต่พระข้างนอกเราฟังครูบาอาจารย์มาก่อน ดอกย้ามา ฟังธรรมให้จิตผ่องแผ้วมาก่อน พ่อแม่ของเรามีคุณกับเรา เห็นไหม พ่อแม่ของเราถึงจะยังงี้ก็คือพ่อแม่ของเรา พ่อแม่ของเรามีคุณกับเรา เราก็ดูพ่อแม่ของเรา แล้วถ้าพ่อแม่ของเราเราดูแล้ว เราก็ดูใจของเรา

ใจของเรา เห็นไหม คุณติ เพราะเราเลี้ยงพ่อแม่เรา พ่อแม่เราแก่ชราภาพไปนี่ โอย โนนก็โอย นี่ก็โอย เดี่ยวเราก็ต้องโอยอย่างนี้ เห็นไหม มันสอนได้ทั้งนั้นแหละ มันย้อนกลับมาถึงตัวเราเอง จะเป็นประโยชน์กับเราทั้งนั้นเลย นี่ดูพระของเรา วันพระให้พระในหัวใจ เอวัง